

BESLUT

2013-09-30

Dnr: 13/00469

SAKEN

P4 Morgon, Sveriges Radio P4 Västernorrland, 2013-02-21, kl. 8.15, inslag om förvaltningsdomstolens beslut om vargjakten; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kraven på opartiskhet och saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att förvaltningsrätten biföll Naturskyddsföreningens överklagande av beslut om skyddsjakt på vargtiken i Junseleområdet. Förvaltningsrätten ansåg att Naturvårdsverkets beslut om skyddsjakt inte uppfyllde kriterierna för att göra undantag från förbudet att döda vargar. I inslaget intervjuades ordföranden för Naturskyddsföreningen som bland annat sade följande.

(Programledaren) – Den här vargtiken då, anses vara en av Europas viktigaste på grund av sina ryska gener. Hon har hittills kostat staten ungefär fyra miljoner kronor, främst handlar de här kostnaderna om spårning med helikopter. Är det rimligt att en enskild individ kostar så mycket pengar? (Ordföranden) – Jag måste sätta det här i proportion till hur statens kostnader ser ut. Miljöbudgeten är tusen gånger större, den ligger på fem miljarder kronor. Så det här är alltså en promille av statens miljöbudget och miljöbudgeten i sin tur är bara fem promille av statsbudgeten som är tusen miljarder kronor. Så det är alltså en tusendel, en tusendel av statens utgifter som det här handlar om för att rädda den viktigaste vargen som krävs för att vi ska få en livskraftig vargstam. Så jag tycker verkligen det är värt de, de kostnader som finns. (Programledaren) – Men nu har en större del av de här kostnaderna handlat om att jaga rätt på vargarna för att avliva dem i och för sig. (Ordföranden) – Ja, den del som handlar om att jaga vargen har ju inte stöd i lagstiftningen och det har vi påtalat hela tiden. Det var ju faktiskt så att Naturvårdsverket avslag faktiskt ansökan på skyddsjakt. De var helt emot det här. Ända tills miljöministern valde att dimpa ner i Junseletrakten under en kort tid. Då helt plötsligt kovände Naturvårdsverket och beviljade den här olagliga jakten. Jag säger inte att det är ministerstyre men var och en får fundera själv hur det där gick till. (Programledaren) – Tidigare här i veckan så lämnades en ny ansökan om skyddsjakt på vargen in till Naturvårdsverket. Är det så att det kan förändra något, så det här beslutet som fattas nu hävs? (Ordföranden) – Ja, jag känner

mig inte alls lugn med Naturvårdsverket. Den naturvårdande myndigheten vill ju gynna vargstammen genom att döda de viktigaste individerna. Det är någonting som de ledande forskarna i huvudtaget inte förstår och så sent som igår så kallade en professor i miljöjuridik Naturvårdsverkets behandling av den här nya ansökan för domstolstrots. För det här har gått långt utöver allting som är en god förvaltning i samhället. Det styrs ju mycket, mycket starkt från politiskt håll. Ändå om man kanske formellt inte kan visa att det sker så. Så Naturvårdsverket är i gisslan och har ingen ryggrad i huvudtaget tycker jag. (Programledaren) – Men förvaltningsrätten har ju sagt sitt. (Ordföranden) – Ja, precis. Det enda rimliga med en god förvaltning eftersom det handlar om samma situation och samma varg är ju att man avslår den nya ansökan. Det är möjligt att Naturvårdsverket gör så men jag känner mig inte alls trygg med den här myndigheten som under sina 40 första år var en bra naturvårdande förvaltning men nu försöker vårda naturen genom att döda de viktigaste individerna som finns.

Därefter avslutades inslaget med att ordföranden för Naturskyddsföreningen fick svara på frågor om hur han vill att man ska lösa frågan med vargtiken för att göra alla parter nöjda.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att förvaltningsdomstolens beslut kring vargjakt endast bemöttes av ordföranden för Naturskyddsföreningen. Anmälaren anser att ordföranden för svenska naturskyddsföreningen var osaklig och misskrediterade Naturvårdsverket. Anmälaren anser vidare att någon från Naturvårdsverket eller sakkunniga på länsstyrelsen borde fått bemöta vad som sades.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio (SR) anser att inslaget överensstämmer med kravet på opartiskhet och anför i huvudsak följande.

Frågan gällde förvaltningsrättens prövning av Naturvårdsverkets beslut om skydds jakt på vargtiken i Junseleområdet. Flera organisationer hade överklagat beslutet om skydds jakt till förvaltningsrätten, bland annat Naturskyddsföreningen. Enligt rätten uppfyllde Naturvårdsverkets beslut om skydds jakt inte kriterierna för undantag från förbudet att döda varg.

Junselevargen var under vintern en het fråga och Sveriges Radio P4 Västernorrland har följt utvecklingen i frågan med en mängd inslag, reportage och intervjuer. Tre olika intressen har varit tydliga: de som värnar om vargen (Naturskyddsföreningen), företrädare för beslutande myndigheter (Naturvårdsverket och länsstyrelsen där den förra beslutar om jakten och den senare ansvarar för jakten, hur den ska utföras samt utser jaktledare) samt samebyn som drabbats när vargen rivit renar. Då frågan har varit känslig och parterna polariserade har P4 Västernorrland under bevakningen vinnlagt sig om att belysa händelseutvecklingen så allsidigt så möjligt. De olika parterna har erbjudits att komma till tals i möjligaste mån och när det varit journalistiskt

motiverat. Beskedet om förvaltningsrättens beslut att vargen inte skulle få skjutas nådde P4 Västernorrland under morgonen. I anslutning till telefonintervjun refererades beslutet relativt grundligt och Naturskydds-föreningens ordförande fick kommentera att de nu fått rätt efter sin överklagan. Under intervjun fick han också flera frågor som ifrågasatte beslutet att inte skjuta vargen, bland annat om kostnaderna vargen hittills föranlett och vad han skulle säga till samebyn som fått sina renar rivna.

Efter den anmälda intervjun sökte P4 Västernorrland flera av de övriga parterna. I nyhetssändningen kl. 11.30 medverkade en representant från samebyn som försvarade Naturvårdverkets tidigare beslut att vargen skulle avlivas samt ifrågasatte förvaltningsrättens beslut. I eftermiddagsprogrammet *Efter tre* samt i nyhetssändningarna kl. 16.30 och 17.30 medverkade olika företrädare för Naturvårdsverket. De fick kommentera förvaltningsrättens beslut men också de höga kostnaderna som vargen hittills lett till. Sammantaget under dagen fick alltså parterna som berördes av beslutet komma till tals och saken blev därigenom enligt SR allsidigt belyst.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska bedriva programverksamheten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (6 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis bland annat att kontroversiella ämnen eller händelser inte får behandlas ensidigt, det vill säga så att endast en parts version eller synpunkter klart dominerar ett program eller inslag. Vid sin prövning kan nämnden ta hänsyn till ett annat program eller inslag, förutsatt att en sådan balansering framstår som naturlig för lyssnarna. Det kan till exempel röra sig om inslag i den löpande nyhetsförmedlingen eller i en programserie. Det kan också vara ett program som programföretaget hänvisar till i samband med sändningen. Det är tillåtet att skildra ett ämne från en speciell utgångspunkt, men i så fall bör detta klart framgå av programmet eller programpresentationen.

Kraven på opartiskhet och saklighet tillämpas enligt nämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckta yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden, som tagit del av det anmälda inslaget samt de fyra sändningar som SR hänvisar till i sitt yttrande, konstaterar att det aktuella inslaget var en del av en löpande nyhetsförmedling om skyddsjakt på vargtiken i Junseleområdet. Nämnden kan inte finna att uttalandena av Naturskyddsföreningens ordförande innebar någon överträdelse av kraven på opartiskhet och saklighet. Nämnden, som noterar att företrädare för Naturvårdsverket och Svenska Samernas Riksförbund kom till tals i de senare sändningarna under dagen och fick ge sin syn på förvaltningsrättens beslut, kan inte finna att anmälarens kritik medför att ämnet behandlades i strid med kravet på opartiskhet.

Detta beslut har fattats av Martin Holmgren, Elisabet Bäck, Maria Edström, Jan Holmberg och Pia Kronqvist efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Martin Holmgren

Johannes Wik